

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Judecător: G. Grozav
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: Gr. Dașchevici, E. Palanciuc, S. Gîrbu

dosarul nr. 2r-274/18

DECIZIE

28 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mîrzac Tudor împotriva lui Munteanu Vitalii cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018 prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei și s-a acordat termen apelantului pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat,

c o n s t a t ă:

La 11 iulie 2014, Mîrzac Tudor a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Munteanu Vitalii cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 16 iulie 2009 Munteanu Vitalii a împrumutat de la reclamant suma de 3 900 de euro, cu pretextul că are nevoie de bani pentru a procura un microbuz de model „Mercedes Sprinter”, fiind astfel eliberată o recipisă, iar termenul de rambursare a împrumutului nu a fost specificat.

A precizat că întru respectarea art. 871 alin.(4) din Codul civil, la 19 mai 2014 a expediat pârâtului Munteanu Vitalii o scrisoare, prin care a solicitat restituirea împrumutului în termen de 30 de zile de la data recepționării scrisorii, ultimul recepționând scrisoarea la 20 mai 2014, însă cu toate acestea până în prezent pârâtul nu i-a restituit împrumutul.

A susținut reclamantul că nu a omis termenul de prescripție pentru depunerea prezentei acțiuni, întrucât pârâtul a recepționat cererea prealabilă la 20 mai 2014, potrivit căreia ultimul era obligat să restituie împrumutul până la 19 iunie 2014, care este o dată scadentă, ori de la 19 iunie 2014 a început să curgă termenul de prescripție extinctivă.

A solicitat reclamantul Mîrzac Tudor încasarea de la Munteanu Vitalii a datoriei de 3 900 de euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale la data executării hotărârii.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, a fost admisă acțiunea.

S-a încasat de la Munteanu Vitalii în beneficiul lui Mîrzac Tudor suma de 3 900 de euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale a RM la data executării hotărârii judecătorești.

S-a încasat de la Munteanu Vitalii în beneficiul lui Mîrzac Tudor suma de 150 de lei cu titlu de taxă stat achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată.

S-a încasat de la Munteanu Vitalii în bugetul de stat suma de 2 085,87 de lei, ce reprezintă taxa de stat de care reclamantul a fost scutit la depunerea cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 4 mai 2017, a fost admis apelul declarat de Munteanu Vitalii, casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 aprilie 2016, cu remiterea pricinii la rejudecare, în alt complet de judecată.

La 13 noiembrie 2017 Mîrzac Tudor a depus o cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat suplimentar încasarea în beneficiul său de la Munteanu Vitalii și a dobânzii de întârziere în mărime de 1 457,21 de euro convertiți în lei la cursul oficial al Băncii Naționale a RM la data executării hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 decembrie 2017, a fost respinsă acțiunea, ca tardivă.

La 9 ianuarie 2018 Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 decembrie 2017, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei, oferind apelantului termen până la data de 21 martie 2018 pentru depunerea apelului motivat și achitarea taxei de stat în sumă de 1 564,40 de lei. I s-a explicat apelantului că, în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. A fost convocată ședința de judecată în data de 22 martie 2018, ora 09:30.

La 26 februarie 2018 Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei a depus cerere de apel motivat, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii și scutirea de la plata taxei de stat.

La 26 februarie 2018 Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei a depus cerere de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare la faza primirii cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că în cererea de apel nemotivată a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din motiv că este invalid, iar unica sa sursă de existență este pensia de invaliditate și nu are resurse materiale pentru a o achita.

În aceste condiții a evidențiat că instanța de apel urma să se expună în privința solicitării de scutire de la plata taxei de stat.

A susținut că în contradicție cu prevederile art. 14 alin. (5) CPC, instanța de apel nu a emis nici o încheiere separată ce vizează cerința cu privire la scutirea de plata taxei de stat, iar în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel nu se regăsește mențiunea că dânsul a solicitat scutirea de plata taxei de stat.

A invocat că această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deoarece ultima, fiind investită cu atribuții de verificare a actelor judecătorești de dispoziție emise de instanța de apel, nu se poate expune asupra faptului temeiniciei cerinței cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Astfel, a reiterat că încheierea instanței de apel urmează a fi casată cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru ca aceasta să se expună în mod expres asupra cerinței lui Mîrzac Tudor ce vizează scutirea de la plata taxei de stat.

Mai mult că, a comunicat că nu a fost legal citat în ședința instanței de apel la care s-a examinat problema punerii pe rol a apelului și a fost lipsit de posibilitatea de a a-și argumenta solicitarea sa cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii instanței de apel din 13 februarie 2018 la 26 februarie 2018, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii la instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

După cum se constată la caz, odată cu depunerea la 9 ianuarie 2018 a cererii de apel nemotivate împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 15 decembrie 2017, Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, drept motiv invocând că starea materială nu-i permite să o achite (f. d. 36 – 37, vol. II).

Cu toate acestea, instanța de apel nu a soluționat cererea lui Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, dar făcând referire la prevederile art. 368, 365 alin.(1) și (4), art. 83, 84, precum și la prevederile art. 3 alin.(1) lit. a) și j) din Legea cu privire

la taxa de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, prin încheierea din 13 februarie 2018 a dispus de a nu da curs cererii de apel, oferindu-i apelantului Mîrzac Tudor un termen pînă la data de 21 martie 2018, pentru depunerea cererii de apel motivate și achitarea taxei de stat în valoare de 1 564,40 de lei cu prezentarea dovezii de plată a acesteia.

Concomitent, i-a fost explicat apelantului că în cazul dacă nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel din încheierea menționată, apelul nu va fi considerat depus și va fi restituit (f. d. 48 – 49, vol. II).

În această ordine de idei, se constată că prin adoptarea încheierii din 13 februarie 2018, fără a examina și fără a se expune asupra cerinței lui Mîrzac Tudor cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 CPC, instanța de apel a admis încălcarea atât a normelor de drept procedural, cât și a drepturilor participantului în proces reglementate de această normă, fapt ce impune casarea încheierii.

La rejudecare, instanța de apel urmează să stabilească, pe bază de dovezi certe, dacă Mîrzac Tudor întrunește sau nu condițiile prevăzute la art. 85 CPC și în dependență de circumstanțele stabilite să se expună printr-o încheiere motivată asupra cererii ultimului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Ori, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și efectivă, iar nu iluzorie și teoretică, avându-se în vedere locul eminent pe care îl ocupă dreptul la un proces echitabil într-o societate democratică (hot. Maria Atanasiu și alții vs România din 12 octombrie 2010).

Astfel, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii „în mod echitabil”, ceea ce implică, inclusiv, o procedură contradictorie și egalitatea armelor. Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părți să se mențină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și de a le discuta.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii din 13 februarie 2018, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei, a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018 și a restitui pricina la rejudecare în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se admite recursul declarat de către Mîrzac Tudor, reprezentat de avocatul Șteliman Serghei.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mîrzac Tudor împotriva lui Munteanu Vitalii cu privire la încasarea datoriei, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău, la etapa de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva